

Opis ruchu w różnych układach współrzędnych

Zadanie 1

W kartezjańskim układzie współrzędnych znaleźć prędkość i przyspieszenie punktu poruszającego się ze stałą prędkością kątową ω po okręgu o promieniu R w płaszczyźnie $X - Y$.

Wskazówka

Znaleźć $x(t)$ i $y(t)$ a następnie skorzystać z definicji prędkości i przyspieszenia.

Zadanie 2

W sferycznym układzie współrzędnych znaleźć ogólne wyrażenie na prędkość i przyspieszenie.

Wskazówka

Wyrazić wersory $\vec{e}_r$, $\vec{e}_\theta$ i $\vec{e}_\phi$ przez wersory kartezjańskiego układu współrzędnych.

Zadanie 3

W biegunowym układzie współrzędnych znaleźć prędkość i przyspieszenie punktu poruszającego się ze stałą prędkością kątową ω po okręgu o promieniu R w płaszczyźnie $X - Y$.

Zadanie 4

W cylindrycznym układzie współrzędnych znaleźć prędkość i przyspieszenie punktu poruszającego się po krzywej opisanej wzorami

$$\begin{aligned}\rho(t) &= v_0 \cdot t \\ \phi(t) &= \omega \cdot t \\ z(t) &= v_0 \cdot t,\end{aligned}$$

gdzie v_0 i ω są pewnymi stałymi.

Wskazówka

Znaleźć $\vec{r}(t)$ a następnie skorzystać z definicji prędkości i przyspieszenia.

Zadanie 5

Znaleźć równania ruchu, równanie toru, $\vec{v}$, $\vec{a}$, $\vec{a}_t$, $\vec{a}_n$, promień krzywizny ρ oraz drogę $s(t)$ przebytą między kolejnymi zetknięciami z podłożem dla punktu P znajdującego się na obręczy o promieniu R toczącej się bez poślizgu po osi x ze stałą prędkością kątową ω .

Zadanie 6

Znaleźć ds , s , $\vec{e}_t$, $\vec{e}_n$, $\vec{e}_b$, ρ i T dla krzywej, dla której równanie ruchu dane jest wzorem $\vec{r}(t) = r_0 e^{-at} \cos \omega t \vec{e}_x + r_0 e^{-at} \sin \omega t \vec{e}_y + r_0 e^{-at} \vec{e}_z$, gdzie a , r_0 i ω są pewnymi stałymi. Naszkicować tor ruchu.

Zadanie 7

Na stole znajduje się tarcza o promieniu R . W chwili $t = 0$ ze środka tarczy obracającej się ze stałą prędkością kątową ω wyrusza biedronka z prędkością v_0 skierowaną wzdłuż promienia. W dwu układach: związanym ze stołem i z tarczą, znaleźć:

- równania ruchu i toru biedronki we współrzędnych kartezjańskich i biegunowych;
- (v_ρ, v_ϕ) , (v_x, v_y) , v ;
- (a_ρ, a_ϕ) , (a_n, a_t) , a ;
- ρ – promień krzywizny;
- całkowitą drogę przebytą przez biedronkę do krawędzi tarczy.

Zadanie 8

Ćma leci do źródła światła. Wiedząc, że podczas lotu kąt pomiędzy kierunkiem lotu a docierającym promieniem światła docierającym jest stały, znaleźć tor lotu przy danych warunkach początkowych: $\phi(t = 0) = 0$ oraz $\rho(t = 0) = r_0$ (gdzie ϕ i ρ są zmiennymi we współrzędnych biegunowych). Obliczyć długość toru. Ćma leci ze stałą prędkością v .